

דְּכֹלָא, דְּלֹא אֲשַׁתְּאָר כְּלוּם דְּאִית בֵּיה יִתְרוֹן.
 אֶלָּא, לָאו לְכָל אָדָם אֲמַר שְׁלֵמָה מְלָה דָּא, אֶלָּא אָדָם
 אִית בְּעֵלְמָא, דְּאִיהוּ מִשְׁתַּדַּל תְּדִיר בְּבִישׁ
 וְלֹא־אֲבִאֲשָׂא, וְלֹא אֲשַׁתַּדַּל בְּטַב אֲפִילוּ רְגַעָא חֲדָא. וְעַל
 דָּא כְּתִיב עֲמָלוּ, וְלֹא כְּתִיב יִגִיעוּ. עֲמָלוּ: כְּמָה דָּאת
 אֲמַר, (תהלים ז) יִשׁוּב עֲמָלוּ בְּרֵאשׁוּ. (במדבר כג) וְלֹא רָאָה עֲמָל
 בְּיִשְׂרָאֵל. יִגִיעוּ: כְּמָה דָּאת אֲמַר (תהלים קכח) יִגִיעַ כַּפִּיךָ פִּי
 תֹאכַל וְגו'. וְכְתִיב (בראשית לא) וְאֵת יִגִיעַ כַּפִּי רָאָה אֱלֹהִים.
 אֲבַל עֲמָלוּ, כְּתִיב, (תהלים י) עֲמָל וְכַעַס. אֲשַׁתַּדְלוּתִיה הוּא
 תְּדִיר לְבִישׁ, וְעַל דָּא אִיהוּ תַחַת הַשָּׁמֶשׁ. בְּשַׁעְתָּא דְּהֵאִי
 אָדָם אֲשַׁתַּדַּל בְּבִישׁ, עַל הָאִי כְּתִיב, (איוב יח) לֹא נִין לוֹ
 וְלֹא נֶכַד בְּעַמּוֹ וְגו', דְּהֵא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעֵי, דְּלֹא
 יַעֲבִיד תּוֹלְדִין, דְּאֶלְמָלָא יַעֲבִיד תּוֹלְדִין, הָוָה מִטְשֵׁטְשָׂא
 עֲלֵמָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, מַה יִתְרוֹן לְאָדָם בְּכָל עֲמָלוּ. וּמֵאֵן
 דְּלֹא יִשְׁתַּדַּל לְמַעַבְד תּוֹלְדִין, אֲתַדְבַּק בְּהֵאִי סִטְרָא דְּאָדָם
 בִּישָׂא וְעָאֵל תַּחֲת גְּדַפּוּי.

רוּת אֲמָרָה, (רות א) וּפְרִשְׁתָּ כְּנַפֶּיךָ עַל אִמְתְּךָ, בְּגִין
 לְאֲזַדְוּוּגָא בְּהַדְיָה דְּצַדִּיקָא, לְמַעַבְד תּוֹלְדִין,
 וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא פָּרִישׁ גְּדַפּוּי עַל בַּר נֶשׁ, בְּגִין
 לְאַפְשָׂא בְּעֵלְמָא. לְמֵאֵן דְּלֹא בְּעֵי לְמַעַבְד תּוֹלְדִין, בְּגַפּוּ
 יָבֵא, בְּגַפּוּ דְּהֵוָא בִּישׁ, דְּאִיהוּ אֲזִיל עֲרִירִי, כַּחוּיָא דָּא,

דְּאִזִּיל יַחֲדָאִי. בְּגַפּוּ יֵצֵא, (בְּמַה דְּאֵת אֲמַר הַשְּׁתָּא) אִיהוּ
 דְּלֵא אֲשֶׁתְּדֵל לְמַעַבְד תּוּלְדִין, הָא אֲתָמַר כָּל מַה
 דְּאֶצְטְרִיךְ. (ס"א תָּא חֲזִי, דְּאֵית לְאַהֲדָרָא סָבָא, בְּמַלְיָן קְדָמָאִין)

רִיב דְּעַבְד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָא אֲתָמַר, רִיב: דְּכְתִיב,
 (מִיכָה ו') קוּם רִיב אֶת הַהָרִים. מֵאִי אִיהוּ. אֶלָּא, אֵינּוּן
 טוּרִין דְּלִתְתָּא. אֲמַאי רִיב דָּא. בְּגִין דְּבָהוּ תְּלִיא, כָּל
 חוּבָא דְּעַבְדִין יִשְׂרָאֵל, לְגַבֵּי אַבּוּהוֹן דְּבִשְׂמִיא. מֵאִי
 טַעְמָא. בְּגִין דִּישְׂרָאֵל הוּוּ יַדְעִין שְׁמוּשָׁא דְּכָל מְלֶאכִין
 עֲלָאִין דְּבִשְׂמִיא, וְלֵא אַנְיִס לְהוּ, אֲפִילוּ שְׂמָא דְּחַד
 מִנְיִיהוּ, וְכָל שְׁמוּשָׁא דְּלֵהוֹן.

וּבִתְרִין סְטְרִין הוּי טַעְאן אַבְתְּרִייהוּ. חַד, דְּהוּוּ יַדְעִין
 לְאַמְשָׁכָא חֵילָא דְּלֵהוֹן, דְּכַכְבֵּיא וּמְזִלִי
 בְּאַרְעָא. וְחַד, דְּהוּוּ יַדְעִי לְאוּמָאָה לּוֹן, בְּכָל מַה
 דְּאֶצְטְרִיכוּ. וְעַל דָּא בְּעָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמַעַבְד בְּהוּ
 רִיב וְדִינָא. וְכִיּוֹן דְּבָהוֹן לְהוּי רִיב וְדִינָא, כָּל שְׁלִשׁוּלָא
 נֶפֶל דְּהָא לָא יְהוּי בֵּיה תּוּעֵלְתָּא. וּבְגִין כֶּה, קוּם רִיב וְגו'.

וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבַעוֹת קוּלְךְ. (דף קי"ב ע"ב) מֵאֵן גְּבַעוֹת. אֵלִין
 אֵינּוּן אֲמָהוֹת, (ק"ט ע"ב, קפ"ט ע"ב) דְּרַגִּין דְּאֶקְרוּן (תהלים מד)
 בְּתוּלוֹת אַחְרִיָּה וְגו', וּבְגִין כֶּה וְתִשְׁמַעְנָה הַגְּבַעוֹת קוּלְךְ.
 דְּהָכִי הוּוּ עַבְדֵי יִשְׂרָאֵל, עַד דְּאֲשֶׁתְּפּוּ בְּדַרְגִין תְּתַאִין.
 תָּא חֲזִי, דְּאֵית לְאַהֲדָרָא סָבָא, בְּמַלְיָן קְדָמָאִין, דְּהָכִי הוּוּ

עבדי ישראל, עד דאשתתפו בדרגין תתאין ירך דקא
 אמרן, סגי אתקיפו לון ישראל, בההוא ירך. מרדכי הוה
 אחמי לההוא רשע דהמן ההוא ירך דיליה, ועל דא הוה
 רגיו, מלה דאתחוי ליה, ואיהו ארגיו ליה בהדיה. חמו
 חברייא, מה כתיב, (בראשית כז) ותקח רבקה את בגדי עשו
 בנה הגדל החמדת וגו'. באלין לבושין דיליה, גזל
 דיליה, ואפיק ליה מכל ברפאן דיליה, ומבכרותא.

ובגין כן, עילה דקא אשכחו רתיכין דיליה, לרבנן,
 איהו דחופיא דלהון דלמאני דרבנן תדיר. (ק"א)

לירכין דלהון. ולמאני דלהון. ואלין תרין מלין דסטור
 אחרא הו, וכל דא בגין דגזלו לון מניה. לית להו עילה
 אלא לרבנן. ובגין כן, הני מאני דרבנן דקא בלו
 מחופיא דלהון איהו, והני ברכי דשלהי, מנייהו הוא
 ודאי. ומדלהון הו, ומנהון נטלי עילה, וממה דהו
 מנייהו. בעאן לרבנן, דאינון כללא דההוא יושב
 אהלים, ועל דא לית עילה בלא עילה, ועל דא לית
 מלה, בלא דינא, וכל מלה תב לאתריה.

שלמה אמר, (קהלת ד) ושבתי אני ואראה את כל
 העשוקים אשר נעשים תחת השמש והנה
 דמעת העשוקים ואין להם מנחם ומיד עושקיהם כח

וְאִין לָהֶם מִנְחָם. הָאִי קָרָא אַרְמִיזְנָא בֵּיהּ, (ק"י"א ע"ב)
 וְאֶתְמַר. אֲבָל שִׁבְתֵּי אֲנִי, וְכִי מֵאֵן אֶתְר תָּב שְׁלֵמָה. אִי
 נִימָא, לְבַתֵּר דְּאֶמַר מְלָה דָּא, תָּב כְּמִלְקַדְמִין, וְאֶמַר מְלָה
 אַחֲרָא, יְאוּת אֲבָל שִׁבְתֵּי וְאַרְאָה (ויקרא רל"ג ע"א).

תַּמְן תַּנִּינֵן, בְּכָל יוֹמָא הָוֵה אֲקָדִים שְׁלֵמָה בְּצַפְרָא, וְהָוִי
 שְׁוִי אֲנַפּוּי לְסִטְר מְזֻרְחָ, וְחָמִי מַה דְּחָמִי, וְלְבַתֵּר תָּב
 לְסִטְר דְּרוּם, וְחָמִי מַה דְּחָמִי וְהֵדְר תָּב לְסִטְר צְפוֹן,
 וְקָאִים תַּמְן. מְאִיךְ עֵינׁוּי וְזָקִיף רִישִׁיָּה.

בְּהָאִי שְׁעֵתָא, הָא עֵמוּדָא דְּאֶשָּׁא וְעֵמוּדָא דְּעֵנְנָא, הָוִי
 אֲתִיין, וְעַל תְּהוּא עֵמוּדָא דְּעֵנְנָא, הָוֵה אֲתִי
 נְשָׂרָא חֲדָא. וְתְהוּא נְשָׂרָא הוּא רַבְרַבָּא וְתַקִּיָּה, וְכֵן הָוֵה
 אֲתִי, גִּדְפָא יְמִינָא, עַל גְּבִי עֵמוּדָא דְּאֶשָּׁא, וְגוֹפָא
 וְגִדְפָא שְׂמָאלָא, עַל גְּבִי עֵמוּדָא דְּעֵנְנָא. וְתְהוּא נְשָׂרָא
 הָוִי מִיִּתֵּי תַרִּין טְרַפִּין בְּפּוּמְהָא, אֲתָא עֵמוּדָא דְּעֵנְנָא,
 וְעֵמוּדָא דְּאֶשָּׁא, וְתְהוּא נְשָׂרָא עַלִּיָּהּ, וְסַגְדִּין לְקַמִּיָּה
 דְּשְׁלֵמָה מִלְכָּא.

אֲתָא נְשָׂרָא, וּמְאִיךְ לְקַמִּיָּה, וְיִהִיב לֵיהּ אֵינּוֹן טְרַפִּין,
 נְטִיל לֹון שְׁלֵמָה מִלְכָּא, וְתְהוּ מְרִיחַ בְּהוּ, וְתְהוּ יַדַּע
 בְּהוֹן סִימֹן, וְאֶמַר דָּא אֵיהוּ דְּנוֹפֵל, וְדָא אֵיהוּ דְּגִלּוּי
 עֵינַיִם. בְּשַׁעֲתָא דְּתַרִּין טְרַפִּין הָוִי, הָוֵה יַדַּע דְּתַרוּוּיָּהּ,
 נוֹפֵל וְגִלּוּי עֵינַיִם בְּעָאן לְאוּדְעָא לֵיהּ מְלִין. (בלק ר"ח ע"א)

מִה עֶבֶד, חֲתִים כְּרִסִּייה בְּגוֹשְׁפִנְקָא, דְּהוּה חֲקִיק בֵּיה
 שְׁמָא קְדִישָׁא. וְאִיהוּ נָטִיל עֲזָקָא דְחֲקִיק עֲלֵיה שְׁמָא
 קְדִישָׁא, וְסָלִיק לְאַגְרָא, וְרָכִיב עַל הַהוּא נִשְׂרָא, וְאֲזִיל
 לֵיה. וְהַהוּא נִשְׂרָא, הוּה מִסְתַּלֵּק, לְרוּם עֲנַנִין, וּבְכָל אֲתַר
 דְּאִיהוּ עֶבֶר, הוּה אֲתַחֲשָׁךְ נְהוּרָא. חֲפִימֵי דְהוּוּ בְּהַהוּא
 אֲתַר דְּאֲתַחֲשָׁךְ נְהוּרָא, הוּוּ יַדְעֵי, וְהוּוּ אֲמַרֵי, שְׁלֹמָה
 מִלְכָּא הָא אֲזִיל, וְאֲעֶבֶר הָכָא, וְלֹא יַדְעֵי לְאֵן אֲתַר הוּה
 אֲזִיל. טַפְשִׁין דְּהוּוּ תַמְן, הוּוּ אֲמַרֵי, עֲנַנִין הוּוּ אֵינּוֹן,
 דְּקָא אֲזִילֵי וְחֲשִׁיךְ עֲלֵמָא.

גְּבַה נִשְׂרָא בְּהִדְיָה, וּפְרַח אַרְבַּע מָאָה פְּרָסִין, עַד דְּמָטָא
 לְטוּרֵי חָשׁוּךְ. וְתַמְן אִיהוּ תַרְמוּד בְּמַדְבָּר בְּהָרִים,
 וְאִיהוּ נְחִית תַּמְן. זְקִיף רִישִׁיה, וְחָמֵי טוּרָא חָשׁוּךְ, וְהוּה
 יַדְעַ תַּמְן כָּל מַה דְּאַצְטְרִיךְ. וְהוּה יַדְעַ דְּתַמְן יַעוּל. הוּה
 רָכִיב עַל נִשְׂרָא כְּמִלְקָדְמִין, וְטָאס וְעָאל לְגוֹ טוּרִין, עַד
 הַהוּא אֲתַר דְּזִיתָא תַמְן, קָרָא בְּחִילָא וְאָמַר, (ישעיה כו) יי'
 רָמָה יִדְךָ בֵּל יַחֲזִיוִן וְגו'.

עָאל תַּמְן, עַד דְּקָרִיב לְהַהוּא אֲתַר, שְׁוֵי עֲזָקָא קְמִייהוּ,
 וְקָרִיב, וְתַמְן הוּה יַדְעַ כָּל מַה דְּבָעֵי מְאִינּוֹן חֲכָמְתָן
 נוֹכְרָאִין, דְּבָעֵי לְמַנְדַּע. פִּיּוֹן דְּהוּוּ אֲמַרִין לֵיה כָּל מַה
 דְּבָעֵי, כְּדִין הוּה רָכִיב עַל הַהוּא (דף קי"ג ע"א) נִשְׂרָא, וְתַב
 לְאֲתַרִּיה. פִּיּוֹן דְּהוּה יִתִּיב עַל כּוֹרְסִייה, אֲתִיִּשְׁב בְּדַעְתִּיה

וְהוּא מְמַלֵּל בְּדַעְתִּיהָ מְלִין דְּחֻכְמָתָא יְקִירָא. בְּהֵיא
 שְׁעָתָא הָוה אָמַר, וְשִׁבְתִּי אֲנִי וְאַרְאֶה, שִׁבְתִּי וְדַאי
 מֵהֵוּא אֲרַחָא, שִׁבְתִּי מֵהֵיא חֻכְמָתָא, וְאַתֵּי שִׁבְתָּ בְּלִבְאֵי
 וּבְדַעְתָּאֵי. וְכִדִּין וְאַרְאֶה אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים. וְכִי זַעֲרִין
 אֵינּוּן בְּעֵלְמָא דַּאִיהוּ אָמַר אֶת כָּל הָעֲשׂוּקִים

(נ"א סלקא דעָתָר דְּכָל עֲשִׁיקִין דְּהוּוּ בְּעֵלְמָא, הָדָה חֲמֵי שְׁלֵמָה מִלְפָּא.) אָלָא, מַאי
 עֲשׂוּקִים אֵלִין דְּהוּא אָמַר. אֵינּוּן יְנוּקִין דְּמִתִּין
 בְּתוּקָפָא דְאַמְהוּן, דְּקָא עֲשׂוּקִים מִכְפָּה סְטְרִין, עֲשׂוּקִים
 בְּאַתָּר עֲלָאָה דְלְעֵילָא, וְעֲשׂוּקִים לְתַתָּא. וְהָא חֲבַרְיָא
 אֲתַעְרוּ, וְהַכִּי הוּא, אֲבָל סְגִיאִין אֵינּוּן. קוּם סְבָא, אֲתַעַר
 בְּחֵילָךְ. סְבָא אֵימָא מִילָךְ, דְּדוּדַאי בְּלֵא דְחֵילוּ תֵימָא.
 לִית עֲשׂוּק כְּאֵינּוּן עֲשׂוּקִים, דְּהוּוה אִיהוּ עֲשִׁיק
 בְּקֻדְמִיתָא, אוּ מִתְלַתָּא לְאַחְרָא, כְּמָה דְכְּתִיב,
 פּוֹקֵד עֵזֶן אָבוֹת עַל בָּנִים וְעַל בְּנֵי בָנִים עַל
 שְׁלֹשִׁים וְעַל רְבַעִים.

הֵיךְ הָוה עֲשִׁיק. שְׁלֵמָה מְלָפָא צְוּוּת וְאָמַר (מִשְׁלֵי כח) אָדָם
 עֲשׂוּק בְּדָם נֶפֶשׁ עַד בּוֹר יְנוּס אֶל יִתְמָכוּ בּוֹ. פִּיּוֹן
 דְּהוּא עֲשׂוּק, בְּדָם נֶפֶשׁ, הוּא, אוּ בָנוּ, אוּ בֶן בָּנוּ, יְהוּן
 עֲשׂוּקִין בְּטִיקְלָא, דְּכְתִיב עַד בּוֹר יְנוּס אֶל יִתְמָכוּ בּוֹ. עַד
 הֵוּא בּוֹר רַק יְנוּס מֵאַתָּר קְדִישָׁא, וְאֶל יִתְמָכוּ בּוֹ בְּהֵאִי
 עֲלְמָא. פִּיּוֹן דַּאִיהוּ עֲשׂוּק בְּדָם נֶפֶשׁ, אִיהוּ, אוּ זְרַעִיהּ,
 לְהוּו עֲשׂוּקִים מֵהֵוּא סְטְרָא אַחְרָא.

אִית עֲשׂוּק, מִשָּׂאָר עֲשׂוּקִים, כְּמָה דַּאתְ אָמַר (ויקרא ט) לֹא
 תַעֲשׂוּק אֶת רֵעֵךְ. אִיהוּ עֵבֶר וְעֶשֶׂק, אִיהוּ עֲשׂוּק
 בְּבִנוּי, מִהֵהוּא סִטְרָא אַחֲרָא. וּבְגִין כֶּךָ אָמַר, אֶת כָּל
 הָעֲשׂוּקִים. אָמַר שְׁלֹמֹה, קְאִימְנָא בְּכָל אֵינֹן עֲשׂוּקִים,
 בְּכָל סִטְרִין דְּעֶשֶׂק.

וְאִמְאִי אֵינֹן עֲשׂוּקִים. אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ תַחַת הַשָּׁמֶשׁ. אֲשֶׁר
 נַעֲשׂוּ, אֲשֶׁר גָּרוּ מִבְּעֵי לֵיהּ, מֵאִי אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ.
 אִי עֲשִׂיָּה אִיהִי לְשִׁבְחָא, לָאוּ עֲשִׂיָּה דְלֵהוֹן אֱלֹא לְעִילָא
 מִן שְׁמַשָּׁא.

אֲבָל וְדֵאִי נַעֲשׂוּ. הֵיךְ נַעֲשׂוּ. אֱלֹא כִּיּוֹן דְּעֲשׂוּקִים
 מְרוּחִיהוֹן תַּמָּן, אִמְאִי אֲתִיִּין לְהֵאִי עֲלֵמָא. אֱלֹא
 רוּחִין וְדֵאִי נַעֲשׂוּ, אֲתַעֲבִידוּ בְּרוּחִין וּבְגוּפָא בְּהֵאִי
 עֲלֵמָא, כִּיּוֹן דֵּאֲשַׁתְּכַלֵּל גּוּפָא דְלֵהוֹן, וְאֲתַעֲבִיד הֵהוּא
 רוּחָא בְּגוּפָא זָךְ וְנָקִי בְּלֹא לְכַלּוּכָא דְחוּבִין, בְּהֵאִי
 עֲלֵמָא, כְּדִין אֲתַעֲשֶׂק גּוּפָא, כְּמָה דֵּאֲתַעֲשֶׂק רוּחָא. וְהֵאִי
 אִיהוּ גּוּפָא, דֵּאֲתַהֲנִי בֵּיהּ יִתִּיר מִכְּלָא. וְעֲשׂוּקִין אַחֲרָנִין
 אִית, בְּכֵמָה זִינִין מְרוּחִין תַּמָּן, וְלֹא נַעֲשׂוּ בְּגוּפִין. אֲבָל
 אֵלִין, אֵינֹן עֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ.

אִית אַחֲרָנִין, אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ, וְאֲטָרְחוּ בְּנֵי נֶשָׂא לְמֵאֲרִיהוֹן.
 וּמֵאֵן אִיהוּ. מֵאֵן דְּעֶשֶׂיק אֲתַתָּא דְחִבְרִיהּ בְּטַמִּירוּ,
 אוּ בְּאֲתַגְלִיָּיא. וְהֵהוּא וְלֵדָא דֵּאֲתִילִיד מִנִּיָּהוּ, עֲשׂוּק

אִיהוּ, בְּלֹא רְעוּתָא דְמֵאֲרִיהוֹן, וְלֹא יָדַע בְּעֵלָה דְאִתְתָּא,
 אִינוּן עוֹבְדֵינַן עֲשׂוּקִין אִינוּן, וְאַטְרַחוּ לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 לְמַעַבְדַּ לֹּן גּוּפָא, וְלִצְיִירָא לֹן צוּרָה, אֲלִין עֲשׂוּקִים
 אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ. אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ וְדַאי גּוּפִין דְלֵהוֹן, עַל פְּרַחָא.
 בְּגִין כֶּהָ, שְׁלֵמָה מְלָכָא אָמַר, (קהלת ד) וְאַרְאֶה אֶת כָּל
 הָעֲשׂוּקִים, בְּכָל זֵינֵי עֲשׂוּקִים קְאִימְנָא, אִינוּן אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ
 וְאִתְעַבְּדוּ בַעֲשִׂיָהּ.

כְּמָה דְהָנִי (דְבַר אַחַר אִיהוּ בְּעֵרְלָה, אִינוּ רַבִּי וְעַבִּיד וּלְבַתָּר עֲשָׁקִין לִיָּה מִיָּנָה דְכִי)
 אִינוּן עֲשׂוּקִין, דְּכִבֵּר נַעֲשׂוּ בְּעֵרְלָה רַבִּי וְנָטִיל
 וְגַדִּיל גּוּפָא, וְעַבִּיד לִיָּה, וּלְבַתָּר עֲשָׁקִין לֹן מְנִיָּה,
 וְנָטִיל לֹן, הָרִי עֲשׂוּקִים אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ, וְעַל כֹּלָּא קָאִים
 שְׁלֵמָה מְלָכָא וְאָמַר, קְאִימְנָא עַל כָּל הָעֲשׂוּקִים אֲשֶׁר
 נַעֲשׂוּ.

וְהֵינָה דְמַעַת הָעֲשָׁקִים, כֹּלָּא אוֹשְׁדִין דְמַעִין, עִם טַעֲנָה
 קָמִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הָנִי אוֹשְׁדִין דְמַעִין, דְּהָא
 עֵרְלָה רַבִּי לֹן, וְגַדִּיל לֹן, עַד י"ג שָׁנִין, וּלְבַתָּר עֲשָׁקִין
 לֹן מְעֵרְלָה, וְנָטִיל לֹן קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, הָא לָךְ
 עֲשׂוּקִין אֲשֶׁר נַעֲשׂוּ כְּבָר.

עַבְרָ עֲבִירָה קְטָלִין לִיָּה. לֹן אִית טַעֲנָה, וְזַמִּינִין לוֹמַר,
 מֵאֲרִי דְעֵלְמָא, תִּינּוּק בַּר יוּמִיָּה דְחָב, דִּינִינִין לִיָּה
 דִּינָא. אֲנָא בַּר יוּמִיָּה הוּינָא, דְּהָא (צ"ח ע"ב) מֵתָהוּא יוּמָא

קָרִי לִיִּה קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא בֶּן, דְּכֹתִיב (תהלים ב) יִי אָמַר
 אֱלֹהֵי בְנֵי אֲתָה אֲנִי (דף ק"ג ע"ב) הַיּוֹם יִלְדְּתִיךָ, מָאֲרִיָּה
 דְּעֵלְמָא, יִלִּיד בַּר יוֹמָא, דִּינָא עֲבָדִין לִיָּה, הָרִי דְמַעַת
 אֵינּוֹן הָעֲשׂוּקִים וְאִין לָהֶם מְנַחֵם.

וְאִית עֲשׂוּק אַחַר, הֵהוּא עֲשׂוּק דְאֶקְרִי מִמְזוֹר, פֶּד נֶפֶק
 מֵעֵלְמָא, מִיד מִפְּרִישִׁין לִיָּה מְקַהֲלָתָא דְעֵמָא
 קְדִישָׁא. הֵהוּא מִמְזוֹר, עֲנִיא מִסְכְּנָא, אוֹשִׁיד דְמַעִין קָמִי
 קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאַטְעִין קָמִיָּה, מָאֲרִיָּה דְעֵלְמָא, אִי
 אֲבָהָתִי חָאבוּ, אֲנָא מַה חוֹבָא עֲבִידְנָא, הָא עוֹבְדָאִי,
 מִתְתַּקְּנוֹן לְקַמְדָּ הוּו, וְהֵנָּה דְמַעַת הָעֲשׂוּקִים וְאִין לָהֶם
 מְנַחֵם. וְכֹן לְכָל אֵינּוֹן עֲשׂוּקִים, אִית לוֹן טַעְנָה קָמִי
 קוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא, וְיַמְהֵהִיא טַעְנָה לִית לוֹן מְנַחֵם, וְלִית
 דִּיתִיב מְלָה עַל לְבָהוֹן.

וְיַמְה דְאָמַר (את כל העשוקים) וְהֵנָּה דְמַעַת הָעֲשׂוּקִים, אֱלִין
 אֵינּוֹן דִּמְתִין בְּתוּקְפָא דְאַמְהוֹן, אֱלִין עֲבָדִין
 לְאוֹשְׁדָא דְמַעִין, לְכָל בְּנֵי עֵלְמָא, בְּגִין דְלִית דְמַעִין
 דְנַפְקִי מִלְבָּא, כְּהֵנִי דְמַעִין, דְכָל בְּנֵי עֵלְמָא תּוּוּהִין
 וְאַמְרִין, דִּינִין דְקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא קְשׁוּט אֵינּוֹן, וְעַל
 אֲרַח קְשׁוּט אֲזִלִי. הֵנִי מִסְכְּנֵי יְנוּקֵי דְלָא חָאבוּ, אֲמַאי
 מִיתוּ. אֵן דִּינָא דְקְשׁוּט, דְעֲבִיד מָאֲרִי עֵלְמָא. אִי בְחוּבֵי
 אֲבָהָתְהוֹן אֲסִתְלָקִי מֵעֵלְמָא, אֲמַאי. וְדַאי אִין לָהֶם מְנַחֵם.

תו, וְהִנֵּה דְמַעַת הָעֲשׂוּקִים, הֵהוּא דְמַעָּה דְלִהוֹן בְּהֵהוּא
עֲלָמָא, דְקָא מְגִינִין עַל חַיָּא. דְתַנֵּן אֶתְר אֵית
מִתְתַּקְנָא לֹון בְּהֵהוּא עֲלָמָא, דְאֶפִּילוּ צְדִיקִים גְּמוּרִים לָא
יִכְלִין לְקַיָּמָא תַּמָּן, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא רַחִים לֹון,
וְאֶתְדַבֵּק בְּהוּ, וְאֶתְקִין בְּהוּ, (צ"ו ע"ב) מְתִיבְתָא עֲלָאָה
דִּילֵיהּ. וְעַלֵּיהּוּ כְּתִיב, (תהלים ח) מִפִּי עוֹלָלִים וַיּוֹנְקִים יִסְדֹּתָ
עוֹ. וּמֵאֵי תוֹעֲלֹתָא עֲבַדִּין תַּמָּן, וְאֵמֵאֵי סִלְקִין תַּמָּן.
דְכְתִיב, (תהלים ח) לְמַעַן צוֹרְרִיךְ לְהַשְׁבִּית אוֹיֵב וּמִתַּנְקָם.
וְכֵן אֵית אֶתְר אַחְרָא לְבַעֲלֵי תִיּוֹבְתָא. (תחזור לעיל דף ק"ו תנינן לית

(מלה)

תַּנִּינָן, עֲשָׂרָה דְבָרִים אֶתְבְּרִיאוּ בְּעָרְב שַׁבַּת כּו'. הַכְּתָב
וְהַמְּכָתָב וְהַלּוּחֹת. דְכְתִיב וְהִלַּחַת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים
הַמָּה וְהַמְּכָתָב מְכָתָב אֱלֹהִים הוּא. מֵאֵי אִירֵא מְדַהְכִי
דְעָרְב שַׁבַּת הוּהּ, וְדִילְמָא אֶלְף שְׁנִין לְבַתֵּר, אוּ בְשַׁעְתָּא
דְקַיָּמוּ יִשְׂרָאֵל עַל טוֹרָא דְסִינַי. אֶלָּא, וְדֵאֵי הַכִּי הוּא
דְבַעֲרָב שַׁבַּת הוּהּ. תָּא חֲזִי, בְּכָל עוֹבְדָא דְבְּרָאשִׁית, לָא
אֶתְמַר שֵׁם מֵלָא, אֶלָּא אֱלֹהִים, אֱלֹהִים, בְּכָל מָה
דְאֶתְבְּרִי. וְכִלְהוּ שֵׁם אֱלֹהִים, עַד דְכָל עוֹבְדָא אֲשַׁתְּכָלֵל
בְּעָרְב שַׁבַּת. מְדַאֲשַׁתְּכָלְלוּ כָּל עוֹבְדָא, אֶקְרִי יי' אֱלֹהִים,
שֵׁם מֵלָא.

וְאֶף עַל גַּב דְּבִשְׁם אֱלֹהִים אֶתְבְּרִי כְּלָא, לָא אֲשַׁתְּכָלֵל

בַּעֲשִׂיָּה, כָּל מָה דְאִתְּבְּרִי, עַד עָרַב שַׁבַּת. בְּהֵיִא שַׁעְתָּא
 אֲשַׁתְּכַלֵּל כֹּלָא בַּעֲשִׂיָּה, דְּכְתִיב, (בראשית ב) מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר
 עָשָׂה. מְכַל מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה. וְקִיַּימָא בְּמַעֲשָׂה. וְעַל
 דָּא כְּתִיב, וְהִלַּחַת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים, כִּד אֲשַׁתְּכַלֵּל עַלְמָא,
 בְּשֵׁם אֱלֹהִים בְּמַעֲשָׂה, וְלֹא לְבַתֵּר, דְּכְתִיב יי' אֱלֹהִים
 וּבְדָא אֲשַׁתְּכַלֵּל עַלְמָא, וְקִיַּימָא עַל קִיּוּמִיָּה.

תָּא חֲזִי, בְּהֵיִא שַׁעְתָּא דְּתַבְּר מֹשֶׁה הַלּוּחֹת, דְּכְתִיב,
 (שמות לב) וַיִּשְׁבֵּר אוֹתָם תַּחַת הַהָר. צָף אוּקְיַינּוּס
 מֵאַתְרִיָּה, וְסָלִיק לְשַׁטְפָּא עַלְמָא. חָמָא מֹשֶׁה דְּאוּקְיַינּוּס
 סָלִיק לְגַבֵּיָּהּ, וְהוּהוּ בְּעֵי לְשַׁטְפָּא עַלְמָא, מִיַּד וַיִּקַּח אֶת
 הָעֵגֹל אֲשֶׁר עָשׂוּ וַיִּשְׂרֹף אוֹתוֹ בָּאֵשׁ וְגו', וַיִּזֶר עַל פְּנֵי
 הַמַּיִם. קָם מֹשֶׁה עַל מִי אוּקְיַינּוּס וְאָמַר, מִיָּא מִיָּא מָה
 אֲתוּן בְּעָאן. אָמְרוּ וְכִי אֲתַקְיָים עַלְמָא אֶלָּא בְּאוּרִיָּתָא
 דְּלוּחֹת, וְעַל אוּרִיָּתָא דְּשָׁקְרוּ בְּהַ יִּשְׂרָאֵל (ד"א וְעַבְדוּ עֵגְלָא

דְּדַהֲבָא, אָנּוּ בְּעָאן לְשַׁטְפָּא עַלְמָא.)

מִיַּד אָמַר לוֹן, הָא כָּל מָה דְּעַבְדוּ בְּחוּבָא דְּעֵגְלָא, הָא
 מְסִיר לְכוּן, וְלֹא דֵי כָּל אֵינּוּן אֶלְפִין דְּנַפְלוּ מִנֵּיָּהּ,
 מִיַּד וַיִּזֶר עַל פְּנֵי הַמַּיִם. לָא הוּוּ מִשְׁתַּכְּכֵי מִיָּא, עַד
 דְּנָטִיל מִיָּא מִנֵּיָּהּ וְאֲשָׁקֵי לוֹן, מִיַּד אֲשַׁתְּקַע אוּקְיַינּוּס
 בְּאַתְרִיָּה.

דְּהָא בְּהֵיִא מְדַבֵּר לָא הוּוּ מִיָּא, דְּכְתִיב, (במדבר כ) לֹא

מִקּוֹם זָרַע וְגו'. וּמִיָּם אֵין לְשִׁתּוֹת. וְאֵי תִימָא, לְבִירָא
 דְּמָרִים אַרְמֵי לִיה. חֶס וְשָׁלוֹם, דְּתַמְן שְׂדֵי מֹשֶׁה דְּכָרְנָא
 בִּישָׂא דָּא לְמִשְׁתֵּי לְבַתֵּר. וְתוּ, דְּעַד כָּאן לָא הוּוּה לְהוּ
 בִּירָא, עַד דְּאָתוּ לְמַדְבַּר מִתְנַה, דְּכְתִיב, (במדבר כא) בִּירָא
 חֲפְרוּהָ שָׂרִים וְגו'. וּמִמְדַּבַּר מִתְנַה. מִתְמָן יִרְתּוּ בִּירָא.
 כְּתִיב הֲכֵא עַל פְּנֵי הַמַּיִם, וְכְתִיב הָתָם (בראשית א) עַל פְּנֵי
 תְּהוֹם.

חֲרוֹת עַל הַלְּחַת, מֵאֵי חֲרוֹת עַל הַלְּחַת. הָכֵי אוּקְמוּהָ,
 חֲרוֹת מִמְלֶאךָ הַמּוֹת, חֲרוֹת מִשְׁעֲבוּד מְלַכְיֹת,
 (דף קי"ד ע"א) חֲרוֹת מִכְּלָא, הָכֵי הוּוּא. וּמֵאֵי חֲרוֹת. גּוּשְׁפִּנְקָא
 דְּעֶלְמָא דְּאָתֵי, דְּבִיָּה הוּוּה חֲרוֹת, בְּכָל מִינֵי חֲרוֹת.
 וְאַלְמֶלֶא לָא אַתְּבְּרוּ, כָּל מַה דְּאָתָא לְעֶלְמָא לְבַתֵּר, לָא
 אָתָא, וְהוּוּ יִשְׂרָאֵל דִּיּוּקְנָא דְּמִלְּאָכִין עֲלָאִין דְּלְעִילָא.
 וְעַל דָּא אַכְרִיז קָרָא וְאָמַר, וְהַלּוּחַת מַעֲשֵׂה אֱלֹהִים וְגו',
 לָא תִימָא דְּלְבַתֵּר דְּעֶלְמָא אֲשַׁתְּכַלֵּל, וְאַדְפַּר שֵׁם מִלָּא
 הוּוּ, אֱלָא בְּשַׁעֲתָא דְּאֲשַׁתְּכַלֵּל בְּשֵׁם אֱלֹהִים, עַד לָא
 יִיעוּל שַׁבַּת.

הַמָּה, מֵאֵי הַמָּה. הַפּוּךְ מַה"ה הוּוּ. מִתְרִין סְטְרִין הוּוּ.
 חֲדָא בְּעוּבְדָא, וְחֲדָא דְּחֲרוֹת לְעִילָא, רְשִׁים
 לְעִילָא לְנִטְרָא לְכָלָא. וְעַל דָּא הַמ"ה. וְהַמְכָּתֵב מְכָתֵב
 אֱלֹהִים הוּוּ, אֲשָׂא אוּכְמָא עַל גְּבִי אֲשָׂא חוּרָא. מְכָתֵב

אַלֶּהִים הוּא, הֵינּוּ דְכֹתִיב, (במדבר יח) וְעַבַּד הַלְוִי הוּא.
 חָרוֹת כְּמָה דְאַתְמַר, דְּהָא יוֹבֵל קָרִי חָרוֹת, וְעַבִּיד חִירוֹת
 לְכָל עַלְמִין.

עַד כָּאן חֲבַרְיָא. מִכָּאן וְהִלָּא תַנְדְּעוֹן, דְּהָא סֵטְרָא
 בִּישָׂא, לָא שְׁלֵטָא עַלְיִיכוּ וְאַנָּא יִיבָא סָבָא,
 קְאִימָנָא קְמִיִּכוּ, לְאַתְעָרָא מְלִין אֵלִין, קָמוּ אִינוּן, כְּמָאן
 דְאַתְעָר מְשִׁינְתִּיה, וְאַשְׁתַּחֲוִי קָמִיה, וְלֹא הוּוּ יְכַלִּין
 לְמַלְלָא. לְבַתַּר שַׁעְתָּא בְּכוּ.

פִּתְחֵי רַבִּי חֵיָא וְאָמַר, (שיר השירים ח) שְׁיִמְנֵי כַחוֹתֶם עַל לְבָבְךָ
 כַחוֹתֶם עַל זְרוּעֶךָ וְגו', שְׁיִמְנֵי כַחוֹתֶם, בְּשַׁעְתָּא
 דְאַתְדַּבְּקָא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל בְּבַעֲלָהּ, אִיהִי אֲמַרַת שְׁיִמְנֵי
 כַחוֹתֶם, (ויחי רמ"ד ע"ב) אֲרַחָא דַחוֹתֶם, כִּיּוֹן דְאַתְדַּבְּקָ בְּהֵוָּא
 אַתְרָ דְאַתְדַּבְּקָ שְׁבִיק בֵּיה כָּל דִּיּוֹקְנִיה, אַף עַל גַּב דְּהֵוָּא
 חוֹתֶם אֲזִיל הֵכָא וְהֵכָא, וְלֹא קִיִּמָּא תַמָּן, וְהָא אַתְעָבַר
 מִנִּיה, כָּל דִּיּוֹקְנִיה שְׁבִיק תַמָּן, וְתַמָּן קִיִּמָּא. אוּף הָכִי
 אֲמַרַת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, כִּיּוֹן דְאַתְדַּבְּקָנָא בָּךְ, כָּל דִּיּוֹקְנֵי
 לִיהוּי חָקִיק בָּךְ, דְּאַף עַל גַּב דְּאִיזִיל הֵכָא אוּ הֵכָא,
 תְּשַׁכַּח דִּיּוֹקְנֵי חָקִיק בָּךְ, וְתַדְּכַר לִי.

וְכַחוֹתֶם עַל זְרוּעֶךָ, כְּמָה דְכֹתִיב, (שיר השירים ב) שְׁמְאֵלוּ
 תַחַת לְרֵאשֵׁי וַיְמִינוּ תַחַבְּקֵנִי, אוּף הָכִי, תְּהָא
 דִּיּוֹקְנֵי חָקִיק תַמָּן. וּבְכֵן אֵהָא בָּךְ מִתְדַּבְּקָא לְעַלְמִין, וְלֹא

אֲתַנְשִׂי מִינְךָ. כִּי עֲזָה כַּמּוֹת אֲהַבָּה, תִּקְיָפָא כַּמּוֹת אֲהַבָּה,
בְּתוֹקְפָא תִקְיָה, כִּהְהוּא אֲתֵר דְּשִׁרְיָא בֵּיה מוֹתָא. אֲהַבָּה,
הֵהוּא אֲתֵר דְּאִקְרִי אֲהַבַת עוֹלָם.

קָשָׁה כְּשֹׂאֹל קִנְיָה, אוּף הָכִי, דְּהָא אֵלִין שְׁמַהּ, מִהְהוּא
סְטָרָא אֵינּוּן. רְשָׁפִיָּה רְשָׁפִי אֵשׁ, מֵאֵן אֵינּוּן רְשָׁפִי
אֵלִין. אֵינּוּן אֲבַנִּין וּמְרַגְלֵן טְבָאן, דְּאֲתִילִידוּ מִהְהוּא אֵשׁ.
שְׁלֵהַבַת יְהִי. מִהְהוּא שְׁלֵהוּבָא, דְּנִפְקָא מִעֲלָמָא עֲלָאָה,
וְאֲתֵאֲחָדָא בְּכַנְסַת יִשְׂרָאֵל, לְמַהוּי כְּלָא חַד יְחוּדָא, וְאֲנָן,
הָא אֲהַבָּה וְרְשָׁפִין דְּשְׁלֵהוּבָא דְּלִבָּא אֲבַתְרָה, יְהִי רַעוּא,
דְּדִיוֹקְנָא דִּילָן, תְּהֵא חֲקוּקָה בְּלִבָּךְ, כְּמָה דְּדִיוֹקְנָא דִּילָךְ
חֲקוּק בְּלִבָּךְ. נִשְׁק לֹון, וּבְרִיךְ לֹון וְאֲזַלוּ.

כַּד מָטוּ לְגַבֵּי דְרַבֵּי שְׁמַעוֹן, וְסַחוּ לִיה כָּל מַה דְּאִירַע
לֹון, חֲדֵי וְתוּוּהָ, אָמַר, זַכָּאִין אַתּוּן דְּזַכִּיתוּן לְכָל
הָאִי, וּמַה הָוִיתוּן בְּהַדֵּי אֲרִיָּא עֲלָאָה, גִּיבַר תִּקְיָה, דְּלָא
הָו כְּמָה גִּיבְרִין לְגַבֵּיהָ כְּלוּם, וְלָא יַדְעַתוּן לְאַשְׁתַּמּוּדְעָא
לִיה מִיד. תּוּוּהֵנָּא, אִיךְ אֲשַׁתְּזַבְּתוּן מִעוֹנָשָׁא דִּילִיהָ, אֲלָא
קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּעָא לְשׁוּבָא לְכוּן, קָרָא עָלֵייהוּ, (משלי
ד) וְאַרְחַ צְדִיקִים כְּאוֹר נִגְהָ הוֹלֵךְ וְאוֹר עַד נְכוּן הַיּוֹם.
(משלי ד) בְּלִכְתָּךְ לֹא יִצַר צַעְדְּךָ וְאִם תִּרוּץ לֹא תִכָּשֶׁל. (ישעיה
ט) וְעַמְךָ כָּלֵם צְדִיקִים לְעוֹלָם יִרְשׁוּ אֲרֶץ נִצַר מִטְעֵי
מַעֲשֵׂה יַדֵּי לְהַתְּפָאָר. (ע"כ מן רב ייבא סבא).

רעיא מהימנא

(מ) כִּי יִנְצוּ אַנְשִׁים. אֲלֵיךְ, מִיכָאֵל וְס"מ. וְנִגְפוּ אִשָּׁה הָרָה,
 דָּא כְּנִסְתַּי יִשְׂרָאֵל. וַיֵּצְאוּ יְלָדֶיהָ, בְּגָלוּתָא. עָנוּשׁ
 יַעֲנֹשׁ, דָּא ס"מ, כַּאֲשֶׁר יֵשִׁית עֲלֵיו בַּעַל הָאִשָּׁה, דָּא
 קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

פְּקוּדָא (מא) בְּתַר דָּא, לְהַשִּׁיב אֲבָדָה. וְאַבְתְּרִיה לְהַשִּׁיב
 הַגְּזוּל. אָמַר בּוֹצִינָא קְדִישָׁא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא עֲתִיד לְאַהֲדָרָא לָךְ, אֲבָדָה דְאַבְדַּת בְּגִין עֲרַב רַב,
 וְדָא כְּלָה דִּילָךְ, דְּבִזְמָנָא דְעָבְדוּ עֲרַב רַב ית עָגְלָא,
 נִפְקַת כְּלָה דִּילָךְ, הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שמות לב) וַיִּשְׁלַח מִיַּדוֹ
 אֶת הַלַּחַת.

וְאַתְמַר בְּךָ לָךְ רַד, הָתָם קָא רְמִיז נְחִיתוּ דִּילָךְ, בְּגָלוּתָא
 רְבִיעָאָה, לָךְ: (דף ק"ד ע"ב) כְּגוֹן (בראשית יב) לָךְ לָךְ
 מֵאַרְצֶךָ וְגו'. הָכָא שׁ, (איוב לג) הֵן כָּל אֱלֹהִים יַפְעֵל אֵל
 פְּעַמִּים שְׁלֹשׁ עִם גְּבַר. הָכָא קָא רְמִיז לָךְ, לָךְ ג' זְמַנִּין
 בְּגָלוּתָא. רְבִיעָאָה רַד, בְּגִין בַּת יַחֲדָה, כְּלָה
 דִּילָךְ, דְּנִפְלָה. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (עמוס ה) נִפְלָה לֹא תוֹסִיף
 קוּם. וּמִיַּד דְאַנְתְּ נְחִית בְּגִינִיהָ, תִּקוּם עֲלֶיךָ וְהָאִי (איהו השבת
 אֲבָדָה, וְהָאִי אֲוֹרִיתָא דְאַתְגְּלִיא עַל יַדְךָ הָאִי) אִיהוּ הַשְּׁבֵת אֲבָדָה דִּילָךְ,
 דְלָאוּ לְמַגְנָא אֲתַגְּלִיא לָךְ אֲוֹרִיתָא, יִתִּיר מִכָּל יִשְׂרָאֵל,
 וְאַסְתַּלְקַת לְגַבְךָ, כְּמִיָּא דְבָאָר דְאַסְתַּלְקוּ לְגַבְךָ, וְלֹא

לְאַבְהֵן, וְלֹא לְבַר נֶשׁ, דְּהָא בְּאֵר מִפְּרֵת אֲדוּנְיָה.
 וְאוֹרֵייתָא דָּא, אֶתְמַר עֲלָהּ, (במדבר כא) וּמִשָּׁם בְּאֵרָהּ הִיא
 הַבְּאֵר וְגו'. הַבְּאֵר הִיא מְלִיא, וְלֹא נִפְקִין מִימּוּי לְבַר.
 וְאִיהוּ בְּאֵר מִיָּא דְאוֹרֵייתָא, דְּאִפִּיק כָּל מִיּוּן, וְכָל מִיּוּן
 דְּעֲלָמָא עָאֲלִין בֵּיהּ, וְלֹא נִפְקִין מִימּוּי לְבַר.

וְאִיהוּ בְּאֵר דְּאִפִּילוּ כָּל בְּנֵי עֲלָמָא שְׂאֲבִין מְנִיָּה מִיָּא,
 וְאִפִּילוּ כָּל עֲנַבֵּי עֲלָמָא, לָא חֲסֵרִין מְנִיָּה, אִפִּילוּ
 כְּחוּט הַשְּׁעָרָה. בְּגִין דְּבְאֵר דָּא, לִית לִיהּ סוּף, יִתִּיר עָמוּק
 הוּא מְדְאוֹרֵייתָא, דְּאֶתְמַר בֵּהּ (איוב יא) וּרְחַבָּהּ מִנֵּי יָם. וּבְכַד
 דִּילִיָּהּ, מֵאֵן דְּשְׂאֲבֵי מְנִיָּה מִיָּא, אִיהוּ בְּלַע (ס"א פל מימין וכל

חֲכָמְתִּין) כָּל חֲכָמְתִּין דְּעֲלָמָא, כָּל שְׂכָן בְּאֵר עֲצָמוּ.
 וְכֵן עֲתִיד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְאַהֲדָרָא לָךְ גְּזוּל דִּילָךְ,
 דְּאִיהוּ מִטָּה, דְּאֶתְמַר בֵּיהּ (שמואל ב כג) וַיִּגְזוּל אֶת
 הַחֲנִית מִיַּד הַמִּצְרִי, דְּעֲלָךְ אֶתְמַר אִישׁ מִצְרִי. וּבְגָלוּתָא
 דִּילָךְ וּבְגָלוּלָא דִּילָךְ, יִפְרִישׁ לָךְ עָרֵי מְקָלֵט, לְשׁוּבָא,
 מִכְּמָה דְרַדְפִּין אַבְתָּרְךָ, דִּלִּית לְהוֹן סוּף.

וְהֵאֵי אִיהוּ פְקוּדָא, (מב) (תדא) לְהַפְרִישׁ עָרֵי מְקָלֵט, לְמֵאן
 דְּקָטַל, בְּגִין הֵהוּא מִצְרִי דְקָטַלֵת בְּמִצְרַיִם, דְּתַמָּן
 הוּוּ נְחַשׁ הַקְּדָמוּנִי וְכָל מִשְׁרַיִתִיָּהּ, דְּהוּוּ סַחְרִין לִיָּה,
 וְקָטַלֵת לִיָּה בְּלֹא זְמַנִּיָּה, וְלֹא דְחַלְתָּ מְרוּדְפִין דִּילִיָּה,
 דְּבַכְמָה אֶתְרִין רַדְפוּ אַבְתָּרְךָ, כְּמָה נְשִׁין בְּנַעְרוּתְךָ,

דאינון נעמ"ה אגר"ת לילי"ת אוכמא. וקודשא בריך
הוא יהיב לך ערי מקלט, לאשתזבא מנהון, ואינון
שערי תשובה.

בגין דאת בן יה, ברא דאבא ודאמא. בתר דהדרת
בה"א בתיובתא, אסתלקת בפיינה, יה"ו, אילנא
דחיי, ובגינה את זכי לאת ה', בגין דאעילת גרמך
אבתרהא, בתיובתא לאהדרא לה למרך, ולסלקא לה
מגלותא, ולא לקבלא אנת אגרא.

וקודשא בריך הוא, שוי שמיה בך, ובגין דמחשבה
דילך הות לעלת העלות, שוי בך מחשבתייה,
דאיהי יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ועלת העלות, איהו מיחד
אלין אתוון בך, לאשתמודעא ליה באלין אתוון.

ובגין דאת הוית גומל חסד עם שכינתא, דכל פקודין
דילך לקיימא, איזהו חסיד המתחסד עם קונו.
יהב לך מדת חסד. ובגין דנטרת פקודין דלא תעשה,
והוה לך לאתגברא על יצרך, למקשר ליה תחות ידך,
ולא אשתדלת בהאי פקודא, אלא לקשרא סמא"ל תחות
ידא דקודשא בריך הוא. ובת זוגיה דאיהי שפחתא
בישא, תחות יד גבירתא. לון ולכל ממנן ולכל משריין
דלהון. קודשא בריך הוא יהב לך, מדת גבורה דיליה,
למהוי בסיעתך דיתחלחלון וידחלון מינך, סמא"ל ובת

זוגיה, וְכֹל מִמֶּנּוּ וּמִשְׂרִיין דְּלֵהוֹן, וִיהוֹן קְשׁוּרִים
בְּשִׁלְשָׁלַי תַּחֲוֹת יְדָךְ.

וּבְגִין דְּהִדְרַת בְּתִיבְתָא, בְּאוֹת בְּרִית, נַחֲת בִּינָה יְה"ו,
לְאַתְחַבְרָא בְּצַדִּיק. בְּגִינָךְ, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
יְהִיב לָךְ אוֹת בְּרִית צַדִּיק דִּילֵיהּ. וּבְגִין דְּמַחְשְׁבַה טוֹבַה
עֲבַדְתָּ כְּלָא, הָכִי נַחֲת שְׂמָא מְפָרֵשׁ (דְּמַרְךָ) עֲלָךְ, וּמִתְמָן,
(נ"א רְשׁוּמָא דְנַחֲת) נַחֲת עֲלָךְ.

וּבְגִין דְּאַנְתָּ תִּשְׁתַּדֵּל בְּכָל יוֹמָא, בְּתַרִּין שְׁפוּון דִּילָךְ
בְּצִלוֹתָא, לְשִׁבְחָא לְמַרְךָ, בְּאַדְנֵי שְׁפַתֵי תַּפְתָּח,
בְּתַרִּין שְׁפוּון דִּילָךְ. בְּנְבִיאִים וּבְכַתוּבִים. וּבְכָל מֵינֵי זִמְר
וּנְגוּן בְּצִלוֹתָא. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא נַחֲת לֹון בְּשְׁפוּון
דִּילָךְ. כָּל שְׁכֹן דְּרַגְא דִּילָךְ, עֲמוּדָא דְּאַמְצַעִיתָא, וּבִיה
אַשְׁתַּדֵּלַת בְּכָל יוֹמִין דִּילָךְ בְּקִשׁוּט, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
יְהִיבֵיה לָךְ, לְסִלְקָא לָךְ בֵּיה, בְּתוֹרַת אֲמַת, כְּלִילָא מְכָל
מִדּוֹת וְאַתּוּון. בְּשְׂמָא מְפָרֵשׁ, בְּד' אַתּוּון.

דִּקְדָּם דְּחֻזְרַת בְּתִיבְתָא (דף קט"ו ע"א) לָא הוּיַת, אָלָא בְּאַילְנָא
דְּטוֹב וְרַע, עֲבַד וְנַעַר הוּוּ שְׂמַךְ בְּקַדְמִיתָא, (שְׁמוֹת
ב) וְהִנֵּה נַעַר בּוֹכָה, עֲבַד נְאֻמָּן, הִדָּא הוּא דְכַתִּיב, (במדבר
יב) לֹא כֵן עֲבַדִּי מֹשֶׁה בְּכָל בֵּיתִי נְאֻמָּן הוּא. וְהוּוּ רַע,
שׁוֹתְפָא דְעֲבַד, גָּרַם לָךְ לְמַחְטֵי בְּסַלְע, בְּגִין דְּמִטָּה
דְּאַתְמָסֵר לָךְ, (נ"א בִּידָךְ) הוּוּ דְאַילְנָא דְטוֹב וְרַע, (תיקונין צ' ע"ב)
מִטְטְרוּ"ן טוֹב. סְמָא"ל רַע.

וּכְעַן, דְּחֻזְרַת בְּתִיּוּבְתָא, וְאַתְּדַבְּקַת בְּאַיְלָנָא דְחַיִּי, הָא
 נִפְקַת מֵעֶבֶד, וְאַתְּהַדְרַת בֶּן לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
 וּמִטָּה דְאַתְמָסַר בִּידָךְ, יְהֵא עֵץ חַיִּים, וְ, דְּאִיהוּ בֶּן יִ"ה,
 וְתִיעוּל (ד"א וְתִיעוּל) בְּמ"ט אַנְפִּין דִּילָךְ בְּאוּרִייתָא, וְיִתְעַבֵּד
 מוּט. וְיִתְקַיֵּים בְּךְ, (תהלים נה) לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם מוּט לְצַדִּיק.
 מ"ט אַנְפִּין, מ"ט אַתּוּון דְשִׁמְעַת יִשְׂרָאֵל, וּבְרוּךְ שֵׁם, שִׁית
 תִּיבִין דְיַחֲוּדָא עֲלָאָה, וְ עֲלָאָה תִפְאָרַת. שִׁית תִּיבִין
 תִּנְיִינִין, דְּבְרוּךְ שֵׁם, וְ תִנְיִינָא צַדִּיק. מ"ט. בְּאַמְצַעִיתָא
 א. וְיִשְׂאוּהוּ בַּמוּט בְּשָׁנִים.

בְּלֹא וְא"ו בְּאַמְצַעִיתָא, אִיהוּ מ"ט. (נ"א בְּלֹא א' דְאַמְצַעִיתָא דר"ו)
 וְצַדִּיק מ"ט לְפָנֵי רָשָׁע. וּמֵאן גָּרַע דָּא. א'. אַחַד
 מִחֲמִשִּׁים. דְּחֲמִשִּׁין תְּרַעִין אֲתִיְהִיבוּ לָךְ, חָסַר חַד, כְּמָה
 דְּאוּקְמוּהָ מְאִירֵי מִתְנִיתִין, חֲמִשִּׁים שְׁעָרֵי בֵּינָה נִמְסְרוּ
 לְמִשָּׁה, חוּץ מְאָחַד. וְהֵא אִיהוּ א', דְּחָסַר מִחֲמִשִּׁין,
 וְאַשְׁתָּאֵר מ"ט, וְדָא גָּרִים לָךְ צַדִּיק מ"ט לְפָנֵי רָשָׁע. מֵאִי
 רָשָׁע. דָּא סְמֵא"ל.

וְהֵא אִיהוּ מ"ט, מִן מִטָּה דִּילָךְ, דְּאַתְמָר בֵּיה (שמות יז)
 וּמִטָּה הָאֱלֹהִים בִּידָי. (דְּמִטָּה אַחְרָא אִית לָךְ) מִטָּה דִּילָךְ
 הוּא מִטָּה דְּמִשָּׁה, וּבְגִין דָּא א, דְּאִיהִי בֵּינָה, חוּזְרַת לָךְ,
 כְּמָה דְּאוּקְמוּהָ בְּמִתְנִיתִין, אֲלָף בֵּינָה. דְּחֻזְרַת לָךְ
 בְּתִיּוּבְתָא, וְתִיעוּל בֵּין וְ, וְאַתְעַבִּיד וְא"ו, לְקַיִים בְּךְ

לְיִשְׂרָאֵל, (ישעיה נד) וּבְרַחֲמִים גְּדוֹלִים אֶקְבְּצֶךָ. (ירמיה ל"א)
 (ובתחוננים אובלים) מִתָּמָן וְאֵילָף יִתְקַיֵּים בָּךְ, לֹא יִתֵּן לְעוֹלָם
 מוֹט לְצַדִּיק.

בְּהֵוָה זְמַנָּא, יִתְקַיֵּמוּ בָּךְ תִּרִין פְּקוּדֵין. חד, (דברים כב)
 הָקָם תְּקִים עִמוֹ. תְּנַיִנָא, (שמות כג) עֲזוּב תְּעֲזוּב
 עִמוֹ. הָקָם עִם ו' עֲלָא, מְשִׁיחַ רֵאשׁוֹן. תְּקִים עִם ו'
 תְּנַיִנָא. עִמוֹ, דָּא בֶן עֲמָרָם, דְּסִלִּיקַת לְבִינָה דְּאִיהִי א'.
 וְלִמָּן הָקָם תְּקִים. לְאֵת ה'. דְּנִפְלַת בְּאֵלָף חֲמִשָּׁא,
 בְּתַר ע"ב, כְּמִנֵּין עֲזוּ"ב תְּעֲזוּב עִמוֹ. עֲזוּב: ע"ב
 ז"ו. וְדָא ע"ב שְׁמָהֵן, וַיִּסַּע וַיָּבֵא וַיֵּט. דָּא וַא"ו מִן וְה"ו,
 תָּמָן עֲזָר, וְלֹא קִימָה, וְהֵאֵי אִיהוּ עֲזוּב תְּעֲזוּב, תָּמָן (דברים
 יא) בְּעַת"ו יוֹרָה וּמִלְקוֹשׁ וְאֶסְפַּת דְּגִנְיָךְ וְתִירְשָׁךְ וַיִּצְהַרְךָ,
 דְּאִינוּן יִשְׂרָאֵל. לְקַט שְׂכַחַה וּפְאָה, (ויקרא ט) לְעֵנִי וְלִגְר
 תְּעֲזוּב אוֹתָם. הֲכֹא אוֹלִיפְנָא.

פְּקוּדֵי תְּלִיתָא.

וְצַרִּיךְ לְאַחֲזָרָא עֲלֵייהוּ, דְּהֵא מִסְטָרָא דְּצַדִּיק, עֲנִי,
 עֲזוּב תְּעֲזוּב, צַדִּיק. עִמוֹ, דָּא בֶן עֲמָרָם. וְהֵאֵי
 אִיהוּ לְעֵנִי וְלִגְר תְּעֲזוּב אוֹתָם. גֵּר אַנְתָּ כְּגוּוּנָא דְּאַתְמָר
 בָּךְ בְּקַדְמִיתָא עִם עֲנִי, (שמות יח) גֵּר הֵייתִי בְּאַרְץ נֹכְרִיָּה.
 אֲבָל הֶקְמָה, בְּדַרְגָּא דִּילָךְ, הָקָם ו' תְּתָא. תְּקִים עִמוֹ:
 עִם בֶּן עֲמָרָם, בְּדַרְגָּא עֲלָא דִּילָךְ, תְּפָאֶרֶת. בְּמ"ה

דִּילָךְ, שְׁמַא מְפָרֵשׁ בְּשְׁלִימוֹ. בְּתַר ק' ק' דְּהִקָּם תְּקִים,
 (ובגין דא הקם תקים) אֲשֶׁתְּאֵר תִּים. מַאי קָא אַחֲזִי. (בראשית כד)
 יַעֲקֹב אִישׁ תָּם. עֲמוּ: עַם בֶּן עֲמֹרָם, יוֹקִים. הִקָּם: צְדִיק.
 תְּקִים: תָּם.

פְּקוּדָא בְּתַר דָּא לְפָדוּת עֶבֶד עֲבָרִי וְאִמָּה הָעֵבְרִיָּה,
 לִיעַד אִמָּה הָעֵבְרִיָּה, לְדוּן בְּקִנְיָן עֶבֶד עֲבָרִי,
 הָעֵנֵק תַּעֲנִיק לוֹ. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, כִּי תִקְנֶה עֶבֶד עֲבָרִי
 שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד. מַאי שֵׁשׁ שָׁנִים יַעֲבֹד. וּמַאי קִנְיָן דִּילִיָּה.
 אֲלֵא בְּסִטְרֵי תוֹרָה, מְטֻטְרוּ"ן עֶבֶד יִי, כְּלִיל שִׁית (צ"ה ע"א)
 סְטְרִין, כְּחוּשְׁבֵּן שִׁית אַתּוּן דִּילִיָּה, שִׁית סְדְרֵי מְשֻׁנָּה.
 וּבְהוֹן אִית לִיה לְבַר נָשׁ לְמַפְלַח לְמֵאֲרִיָּה, לְמַהוּי לִיה
 עֶבֶד, (ס"א מִמְכָּר) לְמַעֲבַד קִנְיָן כְּסָפוֹ, דְּכֶסֶף יְמִינָא,
 דְּאֲבָרָהֶם חֶסֶד דְּרָגָא דִּילִיָּה, אֲוֵרִיתָא מִתְּמָן אַתִּיהִיבַת.
 וּמֵאֵן דְּאֲשֶׁת־דֵּל בָּהּ, בְּגִין לְזַכָּאָה (בְּה) לְעֵלְמָא דְאַתִּי,
 אֲקָרִי קִנְיָן. כְּסָפוֹ: עֵלְמָא דְכֶסֶף. קִנְיָן: עַל שֵׁם
 (בראשית יד) אֵל עֲלִיוֹן קוֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ. (משלי ד) קִנְה חֲכָמָה
 קִנְה בִינָה. קִנְה לוֹ ד"ת. רַבּוּ בְּתַר דְּקִנְה לוֹ, גְּאוּלָּה תְּהִיָּה
 לוֹ. אִית דְּאִיהוּ קִנְיָן (לִיָּה) לְעוֹלָם, וְאִית דְּאִיהוּ קִנְיָן לִיָּה
 שִׁית שְׁנִין. מֵאֵן דְּאִיהוּ קִנְיָן לִיָּה לְעוֹלָם, כְּתִיב בֵּיה,
 וְרָצַע אֲדוֹנָיו אֶת אֲזָנוֹ בַּמְרָצַע וְעִבְדוֹ לְעוֹלָם. לִית עוֹלָם,
 אֲלֵא עוֹלָמוֹ (דף קט"ו ע"ב) שֶׁל יוֹבֵל, דְּאִינוּן חֲמֻשִּׁין. וְדָא